

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

Юлія НЕГОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ ТА РИТОРИКА

(назва навчальної дисципліни)

підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 051 «Економіка»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Економіка»
(назва освітньо-наукової програми)

тип дисципліни мовної та комунікаційної підготовки.....

2024 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Сергій ЄРОХІН

(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін
та іноземних мов
протокол № 1
від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Василь БАРАНІВСЬКИЙ

(прізвище, ініціали)

Укладач: *Погоріла Світлана Григорівна*, кандидат педагогічних наук, доцент.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «Наукове мовлення та риторика» доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з нормами наукового та офіційно-ділового стилів мовлення, логічного, доказового та послідовного викладу думки, а також академічної доброчесності, етики мовлення та компетентного редагування наукових текстів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Наукове мовлення та риторика» є сукупність мовних, стилістичних, риторичних і психолого-педагогічних явищ, що забезпечують ефективну комунікацію в науковому, професійному та академічному середовищі, зокрема:

- мовні норми наукового стилю;
- жанри наукового та ділового мовлення;
- риторичні прийоми публічних виступів;
- техніки усної та писемної комунікації;
- методики формування академічної комунікативної компетентності здобувачів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90** годин (3 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Наукове мовлення та риторика» є формування у здобувачів високого рівня культури наукового та професійного мовлення, розвиток риторичних компетентностей, вміння створювати й редагувати наукові тексти, здійснювати ефективну усну та писемну комунікацію в академічному середовищі, а також формування комунікативної активності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Наукове мовлення та риторика» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо поняття наукового та офіційно-ділового стилів мовлення; вміння створювати й редагувати наукові тексти (статті, тези, рецензії), навички грамотного усного мовлення та публічних виступів, основ академічної етики й доброчесності в мовній комунікації, формування чіткості структурованості і логічності викладу, методики підготовки та проведення наукових презентацій, захистів, дебатів, практичні підходи до подолання мовного бар'єру (зокрема для іноземних студентів), комунікативну впевненість і професійну мовленнєву культуру, навички саморедагування текстів, використовувати невербальні й риторичні засоби для ефективного спілкування

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Наукове мовлення та риторика» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК05	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
------	--

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами
СК04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 06	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
ПРН 07	Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації	7	1	2			4	7	1				6
Тема 2. Стилiстично-практичнi аспекти сучасної української лiтературної мови	7	1	2			4	9		1			8
Тема 3. Офiцiйно-дiловий стиль i засоби дiлового мовлення	7	1	2			4	9		1			8
Тема 4. Культура усного та писемного мовлення	10	2	2			6	9	1				8
Тема 5. Основи дiловодства та ведення службової документацiї	9	1	2			6	9	1				8
Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту	10	2	2			6	9	1				8
Тема 7. Риторика як мистецтво публiчного виступу	10	2	2			6	9		1			8
Тема 8. Формування у студентiв навичок публiчних виступiв на заняттях	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 9. Формування комунiкативної активностi iноземних студентiв	10	2	2			6	9		1			8
Тема 10. Комунiкативний пiдхiд у формуваннi навичок усної комунiкацiї iноземних студентiв	10	2	2			6	10	1	1			8
<i>Усього годин</i>	90	16	20	0	0	54	90	6	6	0	0	78

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації

Поняття наукового стилю, його ознаки та функції. Жанри наукового мовлення (стаття, тези, дисертація, рецензія). Логічність, доказовість, об'єктивність викладу. Мовні засоби наукового тексту.

Тема 2. Стилiстично-практичні аспекти сучасної української літературної мови

Норми сучасної української літературної мови. Лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості наукового тексту. Типові мовні помилки та способи їх уникнення. Культура фахового мовлення.

Тема 3. Офіційно-діловий стиль і засоби ділового мовлення

Характеристика офіційно-ділового стилю. Мовні кліше та стандартизовані конструкції. Ділові папери (заява, наказ, протокол, характеристика). Етикет ділового спілкування.

Тема 4. Культура усного та писемного мовлення

Орфоепічні, акцентуаційні, лексичні та граматичні норми. Наукові принципи орфографії та пунктуації. Публічне та академічне мовлення. Академічна доброчесність і мовна етика.

Тема 5. Основи діловодства та ведення службової документації

Правила оформлення службових документів. Стандартизація текстів. Вимоги до структури документа. Сучасні електронні форми діловодства.

Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту

Методи редагування текстів. Усунення логічних і мовностилістичних недоліків. Робота з термінологією. Підготовка текстів до публікації. Саморедагування як складник професійної культури.

Тема 7. Риторика як мистецтво публічного виступу

Основи класичної та сучасної риторики. Структура публічного виступу. Аргументація й переконання аудиторії. Невербальні засоби комунікації. Техніка мовлення та подолання страху виступу.

Тема 8. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях

Методика підготовки академічних презентацій. Захист наукових робіт. Дебати та дискусії. Практичні вправи з розвитку дикції, логіки викладу та комунікативної впевненості.

Тема 9. Формування комунікативної активності іноземних студентів

Психолінгвістичні особливості навчання іноземних студентів. Мотивація до мовленнєвої діяльності. Інтерактивні методи навчання. Подолання мовного бар'єру в академічному середовищі.

Тема 10. Комунікативний підхід у формуванні навичок усної комунікації іноземних студентів

Сутність комунікативного підходу. Роль ситуаційного моделювання, рольових ігор, проєктних методів. Формування академічного мовлення в багатомовному середовищі. Інтеграція культурного компонента у процес навчання.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації	1	1
2	Тема 2. Стилiстично-практичнi аспекти сучасної української лiтературної мови	1	
3	Тема 3. Офіційно-діловий стиль і засоби ділового мовлення	1	
4	Тема 4. Культура усного та писемного мовлення	1	1
5	Тема 5. Основи діловодства та ведення службової документації	2	1
6	Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту	2	1
7	Тема 7. Риторика як мистецтво публічного виступу	2	
8	Тема 8. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях	2	1
9	Тема 9. Формування комунікативної активності іноземних студентів	2	
10	Тема 10. Комунікативний підхід у формуванні навичок усної комунікації іноземних студентів	2	1
Усього годин		16	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації	2	
2	Тема 2. Стилiстично-практичнi аспекти сучасної української лiтературної мови	2	1
3	Тема 3. Офіційно-діловий стиль і засоби ділового мовлення	2	1
4	Тема 4. Культура усного та писемного мовлення	2	
5	Тема 5. Основи діловодства та ведення службової документації	2	
6	Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту	2	
7	Тема 7. Риторика як мистецтво публічного виступу	2	1
8	Тема 8. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях	2	1
9	Тема 9. Формування комунікативної активності іноземних студентів	2	1
10	Тема 10. Комунікативний підхід у формуванні навичок усної комунікації іноземних студентів	2	1
Усього годин		20	6

План семінарських занять

Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації

Мета семінару: Сформувати розуміння специфіки наукового стилю, навчити аналізувати структуру наукового тексту та визначати його мовностилістичні особливості.

Питання для обговорення:

1. Які основні ознаки наукового стилю мовлення?
2. У чому полягає відмінність між науковим і науково-популярним стилем?
3. Які вимоги висуваються до логіки та аргументованості наукового тексту?
4. Які типові помилки трапляються у наукових роботах студентів?
5. Як забезпечити об'єктивність і доказовість викладу матеріалу?

Тема 2. Стилiстично-практичнi аспекти сучасної української літературної мови

Мета семінару: Удосконалити навички дотримання мовних норм у науковому та професійному мовленні.

Питання для обговорення:

1. Які мовні норми є обов'язковими у науковому тексті?
2. У чому полягає культура фахового мовлення?
3. Які лексичні помилки найчастіше зустрічаються в академічному мовленні?
4. Як уникати калькування з інших мов?
5. Чому важливо дотримуватися єдності термінології?

Тема 3. Офіційно-діловий стиль і засоби ділового мовлення

Мета семінару: Навчити студентів складати та аналізувати документи відповідно до вимог офіційно-ділового стилю.

Питання для обговорення:

1. Які ознаки офіційно-ділового стилю?
2. Чим відрізняється ділове мовлення від наукового?
3. Які вимоги до структури службового документа?
4. Які мовні кліше доцільно використовувати в документації?
5. Які помилки є неприпустимими в офіційних текстах?

Тема 4. Культура усного та писемного мовлення

Мета семінару: Розвинути навички грамотного усного й писемного мовлення та підвищити мовну відповідальність студентів.

Питання для обговорення:

1. Що таке мовна культура та мовна компетентність?
2. Які орфографічні та пунктуаційні принципи є ключовими?
3. Як пов'язані мовна культура й академічна доброчесність?
4. Які критерії якісного усного виступу?
5. Як працювати над удосконаленням власного мовлення?

Тема 5. Основи діловодства та ведення службової документації

Мета семінару: Сформувати практичні навички складання та оформлення службових документів.

Питання для обговорення:

1. Які види службових документів найпоширеніші у ЗВО?
2. Які обов'язкові реквізити має офіційний документ?
3. У чому полягає стандартизація документації?
4. Які особливості електронного документообігу?
5. Як забезпечити юридичну коректність документа?

Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту

Мета семінару: Навчити студентів здійснювати мовностилістичний аналіз і редагування наукових текстів.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає різниця між редагуванням і коректурою?
2. Які логічні помилки найчастіше трапляються у текстах?
3. Як працювати з термінологією?
4. Чому важливе саморедагування?
5. Які етапи підготовки тексту до публікації?

Тема 7. Риторика як мистецтво публічного виступу

Мета семінару: Сформувати вміння будувати аргументований публічний виступ та ефективно взаємодіяти з аудиторією.

Питання для обговорення:

1. Яка структура класичного публічного виступу?
2. Які прийоми аргументації є найефективнішими?
3. Як впливає невербальна комунікація на сприйняття промови?
4. Як подолати страх публічного виступу?
5. Які типові помилки допускають доповідачі?

Тема 8. Формування навичок публічних виступів на заняттях

Мета семінару: Розвинути практичні навички академічного виступу та презентації результатів дослідження.

Питання для обговорення:

1. Як правильно структурувати презентацію?
2. Які вимоги до захисту наукової роботи?
3. Як ефективно використовувати візуальні матеріали?
4. У чому полягає культура ведення дискусії?
5. Як оцінювати якість виступу?

Тема 9. Формування комунікативної активності іноземних студентів

Мета семінару: Опанувати методи активізації мовленнєвої діяльності іноземних студентів в академічному середовищі.

Питання для обговорення:

1. Які труднощі виникають у мовленні іноземних студентів?
2. Як підвищити їх мотивацію до комунікації?
3. Які інтерактивні методи є найефективнішими?
4. Як подолати мовний бар'єр?
5. Яка роль викладача у формуванні комунікативної впевненості?

Тема 10. Комунікативний підхід у формуванні навичок усної комунікації іноземних студентів

Мета семінару: Сформувати практичні навички використання комунікативного підходу для розвитку усного академічного мовлення іноземних студентів.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність комунікативного підходу?
2. Які методи стимулюють спонтанне мовлення?
3. Як моделювати реальні комунікативні ситуації?
4. Як інтегрувати культурний компонент у навчання?
5. Які критерії оцінювання усної комунікації?

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наукове мовлення як складник професійної комунікації	4	6
2	Тема 2. Стилiстично-практичнi аспекти сучасної української літературної мови	4	8
3	Тема 3. Офіційно-діловий стиль і засоби ділового мовлення	4	8
4	Тема 4. Культура усного та писемного мовлення	6	8
5	Тема 5. Основи діловодства та ведення службової документації	6	8
6	Тема 6. Стилiстичне редагування наукового тексту	6	8
7	Тема 7. Риторика як мистецтво публічного виступу	6	8
8	Тема 8. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях	6	8
9	Тема 9. Формування комунікативної активності іноземних студентів	6	8
10	Тема 10. Комунікативний підхід у формуванні навичок усної комунікації іноземних студентів	6	8
		54	78

11. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну у позааудиторний час. Метою самостійної роботи є поглиблення засвоєння навчальної програми дисципліни, розвиток викладацьких компетентностей та інтеграція результатів навчання у педагогічну діяльність. Самостійна робота спрямована на формування здатності здобувача відтворювати наукові дослідження, застосовувати сучасні методологічні підходи та цифрові технології у викладацькій діяльності.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати реферат на одну з запропонованих тем. Реферат — це письмова навчальна або науково-інформаційна робота, що містить стислий, систематизований виклад змісту однієї або кількох наукових праць з певної теми без елементів оригінального дослідження. Ознаки реферату: базується на аналізі та узагальненні джерел; не містить нових наукових результатів; має оглядовий характер; виконується за встановленою структурою. Типова структура: титульна сторінка; зміст; вступ; основна частина; висновки; список використаних джерел. Мета реферату: перевірка вміння працювати з літературою; формування навичок аналізу, систематизації та викладу інформації.

Рекомендовані теми реферату:

1. Науковий стиль української мови: історія становлення та сучасні тенденції розвитку.
2. Жанрова система наукового мовлення: особливості та функції.
3. Логічність і доказовість як основа наукового тексту.
4. Мовні засоби вираження об'єктивності в наукових працях.
5. Типові мовні помилки в академічному письмі та шляхи їх подолання.
6. Культура фахового мовлення як складник професійної компетентності.
7. Офіційно-діловий стиль: структура та сфери функціонування.
8. Стандартизація ділових документів в умовах цифровізації.
9. Академічна доброчесність і мовна етика в науковому середовищі.
10. Роль орфографічних і пунктуаційних норм у формуванні професійного іміджу.
11. Стилістичне редагування як етап підготовки наукового тексту до публікації.
12. Саморедагування в системі професійної підготовки фахівця.
13. Класична та сучасна риторика: еволюція підходів до публічного виступу.
14. Аргументація та переконання в академічному дискурсі.
15. Невербальні засоби впливу в публічному мовленні.
16. Методика підготовки академічної презентації.
17. Дебати як форма розвитку комунікативної компетентності студентів.
18. Психолінгвістичні особливості навчання іноземних студентів.
19. Інтерактивні методи формування усної комунікації в багатомовному середовищі.
20. Комунікативний підхід у системі викладання.

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати варіант та виконати наведені завдання. Вимоги до контрольної роботи: 8-12 сторінок тексту (шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал - 1). Слід опрацювати щонайменше 10-12 джерел. Використання сучасних наукових праць обов'язкове. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійсніть коректне цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та філософським осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів.

Варіант 1

1. Чи можна вважати науковий стиль універсальним для всіх галузей знань? Обґрунтуйте.
2. Які ризики виникають у разі недотримання норм сучасної української літературної мови?

Варіант 2

1. У чому полягає проблема об'єктивності в науковому тексті?
2. Чи потребує офіційно-діловий стиль модернізації в умовах цифрового документообігу?

Варіант 3

1. Чи є стандартизація документів обмеженням творчості фахівця?
2. Академічна доброчесність: етична вимога чи формальна норма?

Варіант 4

1. У чому полягає взаємозв'язок культури мовлення та професійного успіху?
2. Які труднощі виникають під час редагування власного наукового тексту?

Варіант 5

1. Чи може публічний виступ бути ефективним без чіткої структури?
2. Яку роль відіграє невербальна комунікація у формуванні довіри аудиторії?

Варіант 6

1. Чи потрібно спеціально навчати студентів техніки мовлення?
2. У чому переваги дебатів як методу розвитку академічного мовлення?

Варіант 7

1. Які чинники впливають на формування комунікативної активності іноземних студентів?
2. Чи є мовний бар'єр переважно психологічною проблемою?

Варіант 8

1. У чому сутність комунікативного підходу в навчанні мови?
2. Чи можлива ефективна усна комунікація без культурного компоненту?

Варіант 9

1. Які функції виконує термінологія у науковому тексті?
2. Чи впливає рівень мовної культури на академічну репутацію закладу освіти?

Варіант 10

1. Чи змінюється роль риторики в епоху цифрових технологій?
2. Як поєднати стандартизацію наукового тексту з індивідуальним стилем автора?

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

З метою розширення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти та поглиблення результатів навчання з дисципліни «Наукове мовлення та риторика» здобувач має право опановувати онлайн-курси на міжнародних освітніх платформах, зміст яких відповідає проблематиці взаємозв'язку економіки та політики.

Рекомендовані платформи та курси:

ProMovU <https://www.promovu.online/>

edX:

- Academic and Business Writing (University of California, Berkeley)
<https://www.edx.org/course/academic-and-business-writing>

- Public Speaking (Rochester Institute of Technology)
<https://www.edx.org/course/public-speaking>

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи в порядку, визначеному «Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті» <https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Поняття наукового стилю та його ознаки.
2. Функції наукового мовлення.
3. Жанри наукового стилю.
4. Логічність і доказовість викладу.
5. Мовні засоби наукового тексту.
6. Лексичні норми.
7. Морфологічні особливості наукового стилю.
8. Синтаксичні конструкції в академічному мовленні.
9. Типові мовні помилки.
10. Культура фахового мовлення.
11. Ознаки офіційно-ділового стилю.
12. Мовні кліше та стандартизовані конструкції.
13. Види ділових документів.
14. Етикет ділового спілкування.
15. Сучасні форми електронного документообігу.
16. Орфоепічні та акцентуаційні норми.
17. Принципи української орфографії.
18. Академічна доброчесність.
19. Методи стилістичного редагування.

20. Саморедагування наукового тексту.
21. Основи класичної риторики.
22. Структура публічного виступу.
23. Аргументація та способи переконання.
24. Невербальні засоби комунікації.
25. Подолання страху публічного виступу.
26. Методика підготовки академічної презентації.
27. Захист наукових робіт: вимоги та структура.
28. Особливості навчання іноземних студентів.
29. Інтерактивні методи формування мовлення.
30. Комунікативний підхід у навчанні

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «*Наукове мовлення та риторика*» використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо;

Для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.

Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «*Наукове мовлення та риторика*» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «*Наукове мовлення та риторика*» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА А ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота			
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Наукове мовлення та риторика» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи студентів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» Відомості Верховної Ради. 2019. № 21. Ст. 81. [URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19/print](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19/print)
2. Погоріла С. Г., Тимчук І. М. Формування комунікативної активності іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної. Всеукраїнський науково-практичний журнал “Директор школи, ліцею, гімназії” – Спеціальний тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. № 2. Кн. 3. Том II (89). К.: Гнозис, 2020-2021, С. 255-267
3. Тимчук І. М. Погоріла С.Г. Особливості використання комунікативного підходу для формування навичок усної комунікації іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної / І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла // Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 55, т. 3. С. 255-257.
4. Тимчук І. М. Погоріла С.Г. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) / І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла. - Наукові записки: електронне видання. Серія: Філологічні науки . 2024 . Вип. 2 (209) . С. 359-367.
5. Серета Н. В. Педагогічне спілкування та риторика : навч.-метод. посібник / Н. В. Серета, Т. О. Солодовник, О. А. Ігнатюк ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Підручник НТУ "ХПІ", 2023. – 152 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/bbd8963c-41a1-4446-b358-fc9435e34d80> и
6. Академічна риторика та письмо : методичні рекомендації. Луцьк : Надтир'я. 2022. 44 с <https://numl.org/1hfV>
7. Василенко В. Риторична культура професійного мовлення. Курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів гуманітарних факультетів закладів вищої освіти. Суми: Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ, 2023. 377 с <https://numl.org/1hfW>

Допоміжна

8. Культура мовлення та академічна риторика у спеціальній освіті [(опорні конспекти лекцій) : для студентів денної та заочної форм навчання спец. 016 Спеціальна освіта другого (магістер.) рівня вищ. освіти] / уклад. Т. В. Хома ; рец. : О. Кас'яненко ; ДВНЗ «Ужгородський

національний університет», Ф-т здоров'я та фізич. виховання. — Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024. — 128 с. : табл. — Бібліогр.: с. 123— 127. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/337a5016-cdf6-4139-81c7-71a308283201>

9. Усна й письмова комунікація та риторика в професійній діяльності вчителя: навч. посіб. / уклад. : Н. С. Безгодова, Л. Л. Колесникова. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2023. 214 с. <https://numl.org/1hgm>

10. Нікітіна А. В., Барилова Г. К., Кравченко М. В. Риторика : навч. посіб. Старобільськ, 2021. 99 с. URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8687/ritorika.pdf?sequence=1&isAllowed=y>